

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/330/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7618205692
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Popovičová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7618205692.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Popovičovej a členiek senátu JUDr. Gizely Majerčák a JUDr. Táne Veščičikovej v spore žalobkyne: W. X., nar. XX.X.XXXX, bytom v Z., X. XXXX/X, zastúpená Advokátskou kanceláriou Taragel a Počubayová, s.r.o., so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Starosaská 11 proti žalovaným: 1. X. X., nar. X.X.XXXX, bytom v Z., X. XXXX/X, 2. X. X., nar. X.X.XXXX, bytom v Z., U. XXX/XX, zastúpená JUDr. Máriou Jenčovou, advokátkou so sídlom v Prešove, Hlavná 111, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalovanej v 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 16.8.2019 č.k. 7C/44/2018-134 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku I., ktorým súd určil, že žalobkyňa a žalovaný v 1. rade sú vlastníckmi nehnuteľnosťmi nachádzajúcich sa v okrese V. S. W., obec Krompachy, zapísaných v kat. úz. Z., na LV č. XXXX, a to stavba so súp. č. 967 - rodinný dom, postavená na parc. reg. „C“ č. XXX/X, parc. reg. „C“ č. XXX/X o výmere 90 m², zastavané plochy a nádvoría, parc. č. XXX/X o výmere 807 m² - záhrady a parc. č. XXX/X o výmere 141 m² - zastavané plochy a nádvoría, a to so spoluvlastníckym podielom o veľkosti 1/1, patriacich do ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov a vo výroku, ktorým súd uložil žalobkyňi a žalovanému v 1. rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej v 2. rade sumu 15.000,00 eur.

M e n í rozsudok vo výroku II. tak, že žalobu o určenie, že právo z vecného bremena neexistuje, zamietá.

Nepriznáva stranám sporu nárok na náhradu trov prvostupňového a ani odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom vo výroku I. určil, že žalobkyňa a žalovaný v 1. rade sú vlastníckmi nehnuteľnosťmi, bližšie opísaných v tomto výroku rozsudku so spoluvlastníckym podielom o veľkosti 1/1, patriacich do ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Výrokom II. vyslovil, že právoplatnosťou rozsudku zaniká právo z vecného bremena spočívajúce v tom, že vlastníck parcely reg. „C“ č. XXX/X je povinný strpieť právo užívať prípojku elektrickej energie a uskutočňovať údržbu, opravy a rekonštrukciu elektrickej prípojky a za týmto účelom vstupovať na parcelu reg. „C“ č. XXX/X v prospech vlastníka parcely reg. „C“ č. XXX/X a č. XXX/X zriadeného notárskou zápisnicou N 609/2015, Nz 32681/2015 napísanou na Notárskom úrade v Spišskej Novej Vsi JUDr. Ľubomíra Ondova, notára so sídlom Letná 41, Spišská Nová Ves dňa 23.09.2018 medzi žalovaným v 1. rade a žalovanou v 2. rade. Vo výroku III. určil povinnosť žalobkyne a žalovaného v 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej v 2. rade sumu 15.000,00 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodol, že žalobkyňa má voči žalovanému v 1. rade a žalovanej v 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní a po právnom posúdení veci v zmysle § 137 písm. c/ C.s.p., § 40a, § 143, § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že žaloba žalobkyne je v celom rozsahu dôvodná.

3. Žalobkyňa sa v tomto konaní žalobou domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, bližšie uvedenej vo výroku I. rozsudku tvrdiac, že táto nehnuteľnosť patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov žalobkyne a žalovaného v 1. rade. Domáhala sa tiež určenia neexistencie práva z vecného bremena spočívajúceho v tom, že vlastníč parc. č. XXX/X je povinný strpieť právo užívať prípojku elektrickej energie a uskutočňovala údržbu a opravu elektrickej prípojky a za týmto účelom vstupovať na parc. č. XXX/X, pričom vecné bremeno bolo zriadené v prospech vlastníka parc. č. XXX/X L. XXX/X. Domáhala sa tiež uloženia povinnosti žalobkyne a žalovanému v 1. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej v 2. rade sumu 15.000,00 eur.

4. Na zdôvodnenie žaloby žalobkyňa uviedla, že dňa 23.9.2015 uzavrel jej manžel (žalovaný v 1. rade) so žalovanou v 2. rade kúpnu zmluvu a dohodu o zriadení vecného bremena formou notárskej zápisnice ohľadom nehnuteľností tam uvedených za kúpnu cenu 15.000,00 eur, súčasťou ktorej bola aj dohoda o zriadení vecného bremena v prospech vlastníka parc. č. XXX/X a parc. č. XXX/X spočívajúceho v práve užívať prípojku elektrickej energie na parc. č. XXX/X a uskutočňovať údržbu, opravy, rekonštrukciu elektrickej prípojky a za tým účelom vstupovať na parc. č. XXX. Žalobkyňa s prevodom vlastníckeho práva k predmetu prevodu, ktorý patrí do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného v 1. rade nesúhlasí a nikdy s takouto zmluvou nevyslovila súhlas, preto v tomto konaní sa dovoľáva relatívnej neplatnosti tejto kúpnej zmluvy a dohody o zriadení vecného bremena a určenia, že predmetné nehnuteľnosti patria do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného v 1. rade oproti vysloveniu povinnosti žalobkyne a žalovaného v 1. rade vrátiť žalovanej v 2. rade uhradenú kúpnu cenu 15.000,00 eur a tiež určenia, že právo z vecného bremena neexistuje.

5. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení v súlade s § 137 písm. c/ C.s.p. súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa má na požadovanom určení naliehavý právny záujem. Rozsudok o určení vlastníckeho práva sa stane podkladom pre zmenu zápisu v katastri nehnuteľností, bude preto pre žalobkyňu užitočným. Žalobkyňa v danom prípade nemala iný spôsob ochrany tvrdeného práva, ako predmetnou určovacou žalobou.

6. Z dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie nebolo pochyb o tom, že predmetná nehnuteľnosť, ktorá sa stala predmetom kúpy a predmetom dohody o zriadení vecného bremena, obsiahnutej v notárskej zápisnici spísanej JUDr. Ľubomírom Ondovom, notárom dňa 23.9.2015, uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným v 1. rade sa stali nehnuteľnosťami, nadobudnuté počas trvania manželstva žalobkyne a žalovaného v 1. rade a ktoré patrili do bezpodielového spoluvlastníctva manželov v súlade s § 143 Občianskeho zákonníka.

7. Výsledky dokazovania vykonané pred súdom prvej inštancie svedčia o tom, že žalobkyňa pred uzavretím predmetných zmlúv a ani pri podpise týchto zmlúv žiadnym spôsobom nevyjadrila súhlas s týmito právnymi úkonmi. Žalobkyňa nemohla mať a ani nemala vedomosť o tom, či a kedy došlo k odpredaju spornej nehnuteľnosti. Žalovaný v 1. rade ako jej manžel ju o tom neinformoval a ani nežiadal o jej súhlas s odpredajom nehnuteľností. Z výpovede žalobkyne a podporne aj z jej výpovede vo vyšetrovacom konaní pred políciou vyplynulo, že o predaji domu sa dozvedela potom, čo jej to oznámil manžel pri incidente, ktorý nastal v súvislosti s manipulovaním s elektrickou prípojkou. Do tohto okamihu bola presvedčená o tom, že manželia X. L. O. X. sú v predmetnom rodinnom dome len v podnájme. Tvrdenia žalobkyne o jej nevedomosti o tom, že jej manžel predmetný dom predal boli podložené písomnými svedeckými výpoveďami detí strán sporu a túto skutočnosť potvrdil aj samotný žalovaný v 1. rade, ktorý v konaní opakovane uviedol, že žalobkyňa ako jeho manželka nemala vedomosť o odpredaji predmetných nehnuteľností synovcovi, resp. jeho manželke.

8. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalobkyňa sa v danom prípade dôvodne dovoľala relatívnej neplatnosti napadnutých právnych úkonov, keď prejudiciálne uzavrel, že predmetná kúpna zmluva je relatívne neplatným právnym úkonom. Účinky kúpnej zmluvy, ktoré nastali v minulosti pominuli a kúpna zmluva sa stala neplatnou s účinkami od počiatku (ex tunc). Úspešným dovolaním sa relatívnej neplatnosti zo strany žalobkyne nastal stav, aký bol pred učením neplatného právneho úkonu, preto výrokom I. určil, že predmetná nehnuteľnosť patrí do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného v 1. rade.

Výrokom III. určil žalobkyni a žalovanému v 1. rade povinnosť vrátiť žalovanej v 2. rade zaplatenú kúpnu cenu za predmetnú nehnuteľnosť vo výške 15.000,00 eur, keďže žalovanej v 2. rade vznikol nárok na vrátenie vzájomne poskytnutého plnenia, ktorým je v danom prípade zaplatená kúpna cena. Žalovaná v 2. rade v priebehu konania sa nedomáhala protinávhrhom náhrady za vložené investície do spornej nehnuteľnosti, preto rozhodovanie o tomto nároku sa nestalo predmetom konania.

9. Pokiaľ žalovaná v 2. rade namietala nedostatok aktívnej legitímácie žalobkyne tvrdiac, že v konaní nebolo preukázané, že manželstvo žalobkyne so žalovaným v 1. rade trvá a nikdy nebolo rozvedené, súd prvej inštancie posúdil túto námietku ako nedôvodnú. Vykonaným dokazovaním totiž zistil, že manželstvo strán sporu nebolo rozvedené a ani nebola na súde vedená žaloba o zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov za trvania manželstva v zmysle § 148a Občianskeho zákonníka.

10. Ako nedôvodnú vyhodnotil aj námietku žalovanej v 2. rade o neúplnom označení pasívnej legitimovaných subjektov v konaní, keď žalovaná v 2. rade tvrdila, že ako ďalší žalovaný mal byť v konaní označený jej manžel - O. X. z dôvodu, že sporná nehnuteľnosť patrí do ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V tej súvislosti súd prvej inštancie uviedol, že žaloba o určenie vecných práv rozsudkom na základe určovacej žaloby v konaní, v ktorom sa rozhoduje o spore o vlastníctvo sa týka účastníkov napadnutej, v danom prípade predmetnej kúpnej zmluvy. Kupujúcou v danom prípade bola len žalovaná v 2. rade, preto pokiaľ žalobkyňa namietala relatívnu neplatnosť tohto právneho úkonu, správne žalobu podala voči subjektu, ktorý bol stranou kúpnej zmluvy a ktorý je zároveň zapísaný v katastri nehnuteľností ako vlastníak nadobudnutej nehnuteľnosti. To však podľa názoru súdu prvej inštancie nevyklučuje, že právne následky rozsudku sa budú vzťahovať aj na manžela žalovanej v 2. rade.

11. Výrokom II. súd prvej inštancie určil zánik vecného bremena, ktoré bolo zriadené dohodou ako súčasť kúpnej zmluvy zakomponovanej do čl. VI. tohto právneho úkonu, keď mal za to, že po nadobudnutí vlastníctva k spornej nehnuteľnosti žalobkyňou a žalovaným v 1. rade dôjde k splynutiu práv a povinností vyplývajúcich z vecného bremena vo vzťahu k žalovanému v 1. rade a vecné bremeno takto zanikne. Táto skutočnosť bude mať vplyv aj na vykonanie zápisu zmeny v katastri nehnuteľností.

12. Súd prvej inštancie tiež konštatoval, že pre jeho rozhodnutie neboli významné výpovede svedkov F. X. L. O. X.. Svedok F. X. vyjadril o tvrdení, že by žalobkyňa mala mať vedomosť o odpredaji nehnuteľnosti iba domnienku a tvrdenie svedka O. X., že žalobkyňa mala byť prítomná pri preberaní preddavku kúpnej ceny nie je dôkazom toho, že o realizácii kúpnej zmluvy s určitosťou vedela. Ani výpoveď dcéry žalobkyne - L., že jej matka sa mala dozvedieť o odpredaji spornej nehnuteľnosti až po dvoch rokoch po kúpe nemá žiaden podstatný vplyv na rozhodnutie súdu, nakoľko žaloba bola podaná v zákonnej 3-ročnej premičacej lehote. Písomná svedecká výpoveď svedka V. W. žiadnym relevantným spôsobom nepotvrzuje tvrdenie žalovanej v 2. rade o tom, že žalobkyňa prejavila súhlas s odpredajom spornej nehnuteľnosti. Tento svedok informoval súd o celkovej situácii v rodine, o jeho vzťahu k žalobkyni a žalovanému v 1. rade, pričom z jeho výpovede zrozumiteľne vyplýva, že ani on sám nemal vedomosť, kedy k odpredaju a zároveň k udeleniu súhlasu k odpredaju zo strany žalobkyne malo dôjsť. Tento svedok konštatoval, že tvrdenie žalovanej, že žalobkyňa dala tichý súhlas na odpredaj spornej nehnuteľnosti nebolo v konaní žiadnym relevantným spôsobom a žiadnymi priamymi dôkazmi preukázané, išlo len o domnienku žalovanej v 2. rade.

13. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. a úspešnej žalobkyni priznal plnú náhradu trov konania voči žalovaným v 1. a 2. rade, ktorí boli v konaní neúspešní.

14. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podala odvolanie žalovaná v 2. rade z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ C.s.p. a odvolaciemu súdu navrhla, aby rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne. Súdu prvej inštancie vytkla, že pri rozhodovaní vo veci nezobral do úvahy svedecké výpovede ňou navrhnutých svedkov, nezaoberal sa možnosťou vyslovenia konkludentného súhlasu s napadnutými právnymi úkonmi žalobkyňou, ktorý vyplýva zo svedeckých výpovedí svedkov ňou navrhnutých. Vytkla súdu prvej inštancie, že nesprávne vyhodnotil existenciu naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení a že nesprávnym procesným postupom jej odňal možnosť konať pred súdom. V tej súvislosti uviedla, že súd prvej inštancie pojednával vo veci dňa 11.3.2019 napriek tomu, že právna zástupkyňa žalovanej v 2. rade 8.3.2019 oznámila súdu, že akútne ochorela a požiadala o odročenie pojednávania. Súd prvej inštancie pojednávanie neodročil a o tejto skutočnosti právnu zástupkyňu žalovanej v 1. rade neinformoval. Súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil námietku žalovanej v 2.

rade o nedostatku aktívnej legitímácie na strane žalobkyne, ktorá do záverečných rečí nepredložila doklad o tom, že manželstvo so žalovaným v 1. rade stále trvá a že nedošlo k zrušeniu BSM za trvania manželstva. Súd prvej inštancie v tomto smere dokazovanie nevykonala, aj keď v odôvodnení rozsudku konštatuje, že žalobkyňa predložila potvrdenie o tom, že sa na Okresnom súde Spišská Nová Ves nekonalo vo veci rozvodu manželstva a že nedošlo k zrušeniu BSM za trvania manželstva. Súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil nedostatok pasívne legitimovaných subjektov. Žalovaná v 2. rade v priebehu konania namietala, že jej manžel sa cíti byť vlastníkom predmetných nehnuteľností, preto mal byť stranou sporu. Súd prvej inštancie neprihliadol na písomné výpovede svedkov navrhnutých žalovanou v 2. rade, a to na čestné prehlásenie V. W., ktorá sa jasne vyjadrila, že pri rodinných oslavách a grilovačkách žalobkyňa spolu s manželom hovorili o tom, ako pomohli synovcovi O. X., manželovi X. X., že im odpredali rodinný dom s pozemkom. Do úvahy nezobral ani písomnú svedeckú výpoveď V. W., ktorý uviedol, že sa bavil so žalobkyňou a žalovaným v 1. rade na oslavách o tom, že ľutujú, že predali dom žalovanej v 2. rade a jej manželovi a rovnako aj citoval ich slová, že ich odtiaľ vyženú. Z týchto výpovedí vyplýva súhlas žalobkyne, aj keď konkludentný s predajom predmetných nehnuteľností. Rovnako aj svedok Š. X. pri svojej výpovedi uviedol, že manželka (žalobkyňa) žalovaného v 1. rade, ktorá je jeho švagrinou, stále svojmu manželovi nadávala na rodinných oslavách, že dom nemal predať. Rovnako svedok O. X. pri svojej výpovedi uviedol, že žalobkyňa bola prítomná pri preberaní peňazí - preddavku, kedy sa so žalobkyňou a žalovaným v 1. rade rozpráva o kúpe domu. Súd prvej inštancie na tieto svedecké výpovede neprihliadol. Žalobkyňa navyše pred vyšetrovateľom PZ sa vyjadrila, že videla nájomnú zmluvu, pričom na pojednávaní túto skutočnosť poprela, resp. vysvetlila spôsobom, že zmluvu nečítala, len ju videla. V čl. V. nájomnej zmluvy ukončenie nájmu je jasne uvedené, že nájomná zmluva bude ukončená po vyplatení dohodnutej ceny, ktorá bude upravená kúpnu zmluvou. Súd prihliadol len na výpovede svedkov, ktorých navrhla vypočuť žalobkyňa a žalovaný v 1. rade. Súd prvej inštancie tak nesprávne vyriešil prejudiciálnu otázku, keď vyslovil, že napadnutá kúpna zmluva je relatívne neplatným právnym úkonom. Pokiaľ ide o rozhodnutie súdu o zániku práva z vecného bremena, súd neprihliadol na tú skutočnosť, že oprávneným z vecného bremena je Občianske združenie KromSenior so sídlom v Krompachoch, Mlynská 3, na ktorú spoločnosť žalovaný v 1. rade pozemky previedol v rovnaký deň, ako uzatvoril kúpnu zmluvu so žalovanou v 2. rade. Súd prvej inštancie však na túto skutočnosť neprihliadol napriek tomu, že žalovaná v 2. rade v tomto smere vzniesla námietky. Žalovaná v 2. rade má za to, že úmyslom žalobkyne a žalovaného v 1. rade spolu so svojimi deťmi bolo konať tak, aby žalovanú v 2. rade poškodili a prišli tak k majetku, ktorý má trojnásobne vyššiu hodnotu ako pri kúpe. Takéto konanie je v rozpore s dobrými mravmi, ktoré nemôže požívať právnu ochranu.

15. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej v 2. rade navrhla potvrdiť rozsudok ako vecne správny a uplatnila náhradu trov odvolacieho konania. Stotožnila sa so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktoré považuje za správne. Pokiaľ žalovaná v 2. rade tvrdila, že manželstvo žalobkyne a žalovaného bolo ukončené, mala túto skutočnosť preukázať. V konaní bolo dostatočne preukázané, že žalobkyňa neudelila súhlas s uzavretím kúpnej zmluvy. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil dôkazy pred ním vykonané, vrátane svedeckých výpovedí.

16. Žalovaná v 2. rade v reakcii na vyjadrenie žalobkyne zotrvala na svojej odvolacej argumentácii. Skutočnosť, že BSM žalobkyne a žalovaného v 1. rade existuje, nebola v konaní preukázaná a tým nebola preukázaná ani aktívna legitímácia žalobkyne. Aktívnu legitímáciu v súdnom spore dokazuje žalobca.

17. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací prejednal odvolanie žalovanej v 2. rade bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) v rozsahu danom v ust. § 379 a § 380 C.s.p., z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie je čiastočne opodstatnené.

18. Rozsudok je v napadnutých vyhovujúcich výrokoch I. a III., ktorými súd určil, že žalobkyňa a žalovaný v 1. rade sú vlastníkami predmetných nehnuteľností a tieto patria do ich bezpodielového spoluvlastníctva a uložil žalobkyňu a žalovanému v 1. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej v 2. rade sumu 15.000,00 eur vecne správny, preto odvolací súd rozsudok v týchto výrokoch v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

19. Pokiaľ žalovaná v 2. rade vo vzťahu k týmto výrokom namietala odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ C.s.p., teda že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym

skutkovým zisteniam a súd vec nesprávne právne posúdil, tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené. Rovnako nemožno považovať za opodstatnený ani odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. d/ C.s.p., teda že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktorý odvolací dôvod podľa obsahu odvolania žalovaná v 2. rade tiež namietala.

20. Súd prvej inštancie v rozsahu výrokov I. a III. vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 C.s.p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver.

21. Správne, podrobné a zákonu zodpovedajúce sú dôvody rozsudku, týkajúce sa výrokov I. a III. napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

22. K dôvodom uvedeným v napadnutom rozsudku ohľadom výroku I. a III. a k odvolacím námietkam žalovanej v 2. rade odvolací súd dopĺňa nasledovné:

23. Niet žiadnych pochyb o tom, že žalobkyňa má na požadovanom určení, že predmetné nehnuteľnosti patria do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného v 1. rade naliehavý právny záujem v zmysle § 137 písm. c/ C.s.p., keďže požadovaným určením sa odstráni spor o vlastníctvo týchto nehnuteľností, ktoré podľa tvrdení žalobkyne majú patriť do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného v 1. rade. Len takouto určovacou žalobou žalobkyňa môže dosiahnuť zhodu zápisu vo verejnom registri so skutočným právnym stavom, keďže pôvodne bola predmetná nehnuteľnosť vedená (len) vo vlastníctve žalovaného v 1. rade, ktorý je jej manželom, avšak patrila do ich bezpodielového spoluvlastníctva.

24. Predaj nehnuteľnosti a rovnako aj dohoda o zriadení vecného bremena je jednoznačne dispozíciou vybočujúcou z obvyklej správy majetku manželov, preto niet pochyb o tom, že na takéto právne úkony je v zmysle § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka potrebný súhlas oboch manželov, inak je takýto právny úkon neplatný.

25. Správny je záver súdu prvej inštancie, že žalobkyňa sa dôvodne domáhala určenia relatívnej neplatnosti napadnutých právnych úkonov v zmysle § 40a Občianskeho zákonníka tvrdiac, že s napadnutými právnymi úkonmi nevyslovila súhlas.

26. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie vyhodnotil pred ním vykonané dôkazy v súlade s § 191 C.s.p., keď prihliadol na všetky dôkazy pred ním vykonané a tieto posúdil jednotlivo, ale aj vo vzájomných súvislostiach a správne uzavrel, že z dokazovania pred ním vykonaného možno dôjsť k záveru, že žalobkyňa s napadnutými právnymi úkonmi nevyslovila súhlas, a to ani konkludentne.

27. Hodnotenie dôkazov tak, ako má na mysli ust. § 191 C.s.p. je činnosťou súdu, v rámci ktorej hodnotí súd vykonané dôkazy z hľadiska ich hodnovernosti, ich pravdivosti, zákonnosti a dôležitosti. Zo znenia ust. § 191 C.s.p. vyplývajú základné pravidlá, podľa ktorých súd pristupuje k hodnoteniu vykonaných dôkazov. Najskôr hodnotí každý dôkaz jednotlivo a následne takto zhodnotenú dôkazov porovnáva v ich vzájomnej súvislosti, pričom v rozsudku medzi porovnávanými skutočnosťami nesmie existovať logický rozpor. V rámci hodnotenia dôkazov je súd povinný prihliadnuť na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Pri hodnotení dôkazov je potrebné zohľadniť aj iné okolnosti, ako sú vzájomná nadväznosť, súlad alebo rozpor medzi skutočnosťami, ktoré z vykonaného dôkazu vyplývajú a pod.

28. Nemožno sa stotožniť s názorom žalovanej v 2. rade, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil dôkazy pred ním vykonané, a to výpoveď svedkov Š. X., O. X. L. F. X.. Ani jeden z vypočutých svedkov totiž vyslovene nepotvrdil, že by žalobkyňa mala vedomosť o napadnutých právnych úkonoch, a že s týmito právnymi úkonmi by vyslovila súhlas, a to čo i len konkludentný.

29. Svedok Š. X. pri svojej výpovedi vyslovil svoju domnienku o tom, že žalobkyňa musela o napadnutých právnych úkonoch vedieť. Ide len o vyslovenú domnienku, ktorá nevychádza z výsledkov vlastného vnímania svedka. Pokiaľ svedok uviedol, že na rodinných oslavách sa žalobkyňa vyjadrovala v tom zmysle, že o predaji domu má vedomosť, z tejto výpovede vyplýva, že sa tak stalo až po predaji domu, preto výpoveď v tomto smere je bezpredmetná. Pokiaľ ide o výpoveď svedka Eduarda Masaryka, tento potvrdil, že žalobkyni a žalovanému v 1. rade vyplatil preddavok na kúpu rodinného domu vo výške 8.000,00 eur a že pri odovzdaní tohto preddavku bola prítomná aj žalobkyňa. Súčasne však svedok uviedol, že sa tak stalo asi polroka pred uzavretím nájmovej zmluvy. Odovzdanie sumy 8.000,00 eur nepotvrďuje, že sa tak stalo titulom zaplatenia preddavku na kúpnu cenu, keďže táto skutočnosť v konaní nebola preukázaná. Navyše z výpovede tohto svedka vyplýva, že pri odovzdaní tejto sumy žalobkyňa nevyslovila nesúhlas ohľadom zálohy na kúpu domu a nevyjadrila ani žiaden názor ohľadom predaja. Z výpovede tohto svedka teda nemožno vyvodiť, že by k odovzdaniu predmetnej sumy došlo titulom kúpy predmetnej nehnuteľnosti a že by o tejto skutočnosti žalobkyňa aj mala vedomosť. Svedok F. X. pri svojej výpovedi potvrdil, že za prítomnosti žalobkyne mu bolo povedané žalovaným v 1. rade, že „kúpili to preto, lebo ten dom berie ich synovec“. Ani táto výpoveď nepotvrďuje, že by týmto spôsobom žalobkyňa potvrdila vedomosť o tom, že o predaji predmetnej nehnuteľnosti mala vedomosť. Žalobkyňa totiž v priebehu konania tvrdila, že mala vedomosť o tom, že predmetná nehnuteľnosť bola prenajatá žalovanej v 2. rade a jej manželovi, nie predaná.

30. Pokiaľ ide o listinné dôkazy predložené žalovanou v 2. rade, a to čestné prehlásenie V. W. L. V. W., títo sa vyjadrujú k situácii z roku 2014, teda dávno predtým, ako došlo k predaju nehnuteľnosti, v čase, kedy bola predmetná nehnuteľnosť prenajatá žalovanej v 2. rade a jej manželovi. Pokiaľ z týchto listinných dôkazov vyplýva, že o kúpe predmetnej nehnuteľnosti sa V. W. bavil so žalobkyňou a žalovaným v 1. rade v roku 2015 / 2016 je zrejmé, že sa tak stalo až po uzavretí kúpnej zmluvy, preto skutočnosti vyplývajúce z tohto listinného dôkazu nemôžu mať vplyv na výsledok sporu.

31. Výsledky dokazovania vykonané pred súdom prvej inštancie dávajú dostatočný skutkový základ pre záver, že žalovaná v 2. rade neuniesla dôkazné bremeno v tom smere, že by preukázala, že žalobkyňa o napadnutých právnych úkonoch mala vedomosť pred ich uzavretím, resp. v čase ich uzavretia, a to ani konkludentným spôsobom, preto správne rozhodol súd prvej inštancie, pokiaľ výrokom I. žalobe vyhovel a určil, že nehnuteľnosti tam uvedené patria do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného v 1. rade a rovnako uložil povinnosť žalobkyni a žalovanému v 1. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej v 2. rade 15.000,00 eur titulom vrátenia kúpnej ceny, v súlade s § 457 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

32. Po preskúmaní spisu odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa nedopustil ani procesného pochybenia, keď pojednával dňa 11.3.2019 v neprítomnosti žalovanej v 2. rade a jej právnej zástupkyne, keď dôvod odročenia pojednávania uvedený právnu zástupkyňou žalovanej v 2. rade nepovažoval za dôležitý v zmysle § 183 C.s.p.. Právna zástupkyňa žalovanej v 2. rade podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 8.3.2019 ospravedlnila svoju neprítomnosť na pojednávaní z dôvodu akútneho virózného ochorenia a požiadala o odročenie pojednávania. Neuviedla však, že jej klientka trvá na jej osobnej prítomnosti na pojednávaní. Žiadnym spôsobom tiež nevysvetlila, prečo sa na pojednávaní nedala zastúpiť inou osobou. Právna zástupkyňa žalovanej v 2. rade mala pritom dostatočný časový priestor na zabezpečenie zastúpenia na pojednávaní dňa 11.3.2019 inou osobou.

33. Odvolací súd nepovažuje za opodstatnenú ani námietku žalovanej v 2. rade o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne tvrdiac, že žalobkyňa nepreukázala, že manželstvo so žalovaným v 1. rade ku dňu rozhodnutia súdu trvá.

34. Súd prvej inštancie pri skúmaní otázky trvania existencie manželstva žalobkyne a žalovaného v 1. rade vykonal potrebné dokazovanie. Na pojednávaní dňa 17.7.2019 oboznámil listinný dôkaz predložený žalobkyňou, obsiahnutý v spise na č.l. 132, z obsahu ktorého vyplýva, že nebol podaný návrh na rozvod ani na zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov žalobkyne a žalovaného v 1. rade na Okresnom súde Spišská Nová Ves.

35. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd v súlade s § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil rozsudok v napadnutých vyhovujúcich výrokoch I. a III. ako vecne správny.

36. Pokiaľ ide o výrok II. rozsudku, ktorým súd prvej inštancie vyslovil, že právoplatnosťou rozsudku zaniká právo vecného bremena uzavreté na základe dohody o zriadení vecného bremena formou notárskej zápisnice zo dňa 23.9.2015, súd dospel k záveru, že v danom prípade došlo k splynutiu práv a povinností vyplývajúcich z vecného bremena vo vzťahu k žalovanému v 1. rade.

37. V danom prípade bolo žalovanou v 2. rade preukázané, že pokiaľ ide o vlastníctvo žalovaného v 1. rade k parc. č. XXX/X a parc. č. XXX/X, tieto boli žalovaným v 1. rade prevedené na Občianske združenie KromSenior, so sídlom v Krompachoch, Mlynská 3. Zmenou vlastníka oprávnenej veci sa tak osobou oprávnenou z vecného bremena stalo Občianske združenie KromSenior v dôsledku zmeny subjektu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, s ktorou je právo z vecného bremena spojené.

38. Nesprávny je preto názor súdu prvej inštancie, že v danom prípade došlo k situácii, že osobou oprávnenou a povinnou z vecného bremena bude tá istá osoba. Pokiaľ sa žalobkyňa v danom prípade domáha určenia, že právo z vecného bremena, ktoré je v danom prípade spojené s vlastníctvom parc. č. XXX/X a parc. č. XXX/X neexistuje, je pasívne legitimovaným subjektom osoba oprávnená z vecného bremena, v danom prípade Občianske združenie KromSenior.

39. Nedostatok pasívnej legitimácie strán sporu je vždy dôvodom pre zamietnutie žaloby. V danom prípade o určenie neexistencie práva vyplývajúceho z vecného bremena, viažuceho sa k parc. č. XXX/X L. XXX/X je pasívne legitimovaným len vlastník týchto parciel, ktorým je osoba odlišná od žalovaných, preto odvolací súd v súlade s § 388 C.s.p. žalobu v tejto časti zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaných.

40. V súlade s § 396 ods. 2 C.s.p. rozhodol odvolací súd o trovách prvostupňového a odvolacieho konania v spojení s § 255 ods. 2 C.s.p. tak, že nepriznal stranám sporu nárok na náhradu trov prvostupňového konania. Úspech žalobkyne a žalovaných sa v konaní pred súdom prvej inštancie ale aj v odvolacom konaní vyrovnal.

41. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).